

Chełm, dnia 10 kwietnia 2026 r.

Sprawozdanie z realizacji „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2021-2026” za 2025 r.

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2026” został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XX/167/2021 Rady Powiatu w Chełmie z dnia 5 lutego 2021 r.

Celem głównym programu jest aktywizacja i integracja społeczna osób z niepełnosprawnością zamieszkujących na terenie powiatu chełmskiego.

Zgodnie z pkt. 13 ww. dokumentu realizacja programu monitorowana jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie poprzez zbieranie danych statystycznych i sporządzanie sprawozdań z podejmowanych czynności, zamieszczonych w harmonogramie działań.

I. Realizacja zadań zawartych w programie – zgodnie z harmonogramem działań.

1. Cel szczegółowy: kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnością.

Zadanie: prowadzenie działań informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnością.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

1. Wysyłanie drogą elektroniczną oferty działań poradni.
2. Przygotowywanie gazetek tematycznych dotyczących osób z niepełnosprawnością na tablicach informacyjnych.
3. Udostępnianie ulotek i broszur dotyczących postaw wobec osób z niepełnosprawnością na terenie placówki.
4. Rozmowy psychoedukacyjne, porady i wsparcie dla rodziców.
5. Prelekcje dla rodziców dotyczące zjawiska wykluczenia.
6. Zajęcia grupowe z dziećmi kształtujące postawy tolerancji, akceptacji siebie i innych, profilaktyka wykluczenia.
7. Konsultacje z nauczycielami, specjalistami w placówkach.
8. Działania informacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz specjalistów pracujących z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych mające na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz kształtowanie postaw opartych na szacunku, empatii i akceptacji wobec osób z niepełnosprawnością.
9. Spotkania informacyjno – edukacyjne i konsultacje dla rodziców oraz nauczycieli dotyczące specyfiki funkcjonowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
10. Udzielanie porad rodzicom dzieci z niepełnosprawnością w zakresie możliwości badanych dzieci i wynikających z ich poziomu funkcjonowania ograniczeń w rozwoju – instruowanie w kwestii form udzielanej pomocy, ćwiczeń ukierunkowanych na rozwój deficytowych funkcji prowadzonych z dziećmi w domu.
11. Udzielanie porad nauczycielom i specjalistom szkolnym na temat przyczyn trudności edukacyjnych, wynikających ze stwierdzonej niepełnosprawności, a także rodzaju oddziaływań, jakie powinny zostać podjęte w pracy z uczniami, celem poprawy ich funkcjonowania.

12. Przekazywanie informacji rodzicom dzieci z niepełnosprawnością o formach kształcenia dla nich, placówkach oświatowych, ośrodkach zdrowia, w których mogą skorzystać z pomocy edukacyjnej, medycznej, itp.
13. Prelekcje i warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów, ukierunkowane na rozwijanie empatii, wrażliwości społecznej oraz przeciwdziałanie stereotypom i wykluczeniu.
14. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje społeczne – Świat widziany moimi oczami – od empatii do tolerancji.
15. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje emocjonalno – społeczne – Chcę być pomocny i życzliwy – od empatii do tolerancji.
16. Trening empatii jako metoda zapobiegania zachowaniom agresywnym.
17. Rozmowy z dziećmi podczas wizyt w poradni w celach diagnostycznych i terapeutycznych, ukierunkowane na budowanie świadomości potrzeb i ograniczeń osób niepełnosprawnych, kształtowanie empatii i umiejętności wsparcia.
18. Rozmowy z rodzicami dotyczące świadomości potrzeb, praw i możliwości dzieci i dorosłych z niepełnosprawnościami, a także wynikających z ich specyfiki funkcjonowania ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, np. praw do pracy, do edukacji, usuwania barier w dostępności.
19. Wskazywanie dorosłym i dzieciom możliwości bycia pełnoprawnym członkiem społeczności i samorealizacji pomimo istniejących deficytów wynikających ze stwierdzonej niepełnosprawności.
20. Udzielanie informacji o możliwości ubiegania się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności dla dziecka i uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego.
21. Upowszechnianie materiałów informacyjnych (broszury, prezentacje, treści zamieszczane na stronie internetowej poradni) dotyczących praw osób z niepełnosprawnością oraz zasad inkluzji społecznej.
22. Wykładanie w poczekalni poradni materiałów informacyjnych o formach kształcenia dla dzieci z niepełnosprawnością, placówkach oświatowych, medycznych, terapeutycznych oraz danych niepełnosprawnościach.
23. Współpraca z placówkami oświatowymi i instytucjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnością w celu promowania postaw otwartości i równego traktowania.
24. Sygnalizowanie/wskazywanie poprzez rozmowy wśród pełnosprawnych członków społeczeństwa postaw aktywnego wspierania i zaspokajania potrzeb dzieci niepełnosprawnych.
25. Organizowanie diagnozy, terapii i profilaktyki społecznej oraz poradnictwa psychologicznego dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin odpowiadając na zapotrzebowanie placówek wraz z rodzicami.
26. Podejmowanie działań przyczyniających się do budowania środowiska edukacyjnego sprzyjającego integracji, wzajemnego zrozumienia oraz respektowania potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością.

Realizator: Dom Dziecka w Siedliszczu.

- działania informacyjne i edukacyjne mające na celu kształtowanie postaw opartych na szacunku, empatii, akceptacji oraz zrozumieniu wobec osób z niepełnosprawnością skierowane do dzieci i młodzieży (wychowanków placówki) i dostosowane do wieku oraz możliwości poznawczych,
- prezentacje filmów edukacyjnych ukazujących różne rodzaje niepełnosprawności oraz codzienne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością, połączone z omówieniem treści i dyskusją,

- zajęcia grupowe i indywidualne dotyczące zjawiska niepełnosprawności, podczas których poruszano kwestie barier społecznych, stereotypów oraz sposobów udzielania wsparcia osobom z niepełnosprawnością,
- pogadanki, prezentacje multimedialne oraz prelekcje na temat właściwych postaw społecznych, tolerancji, przeciwdziałania wykluczeniu oraz reagowania na przejawy dyskryminacji,
- wyjazdy i przedsięwzięcia integracyjne sprzyjające bezpośredniemu kontaktowi i współdziałaniu, umożliwiające rozwijanie empatii, współpracy oraz wzajemnego zrozumienia,
- rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniami przejawiającymi niepożądane zachowania, w tym brak akceptacji, używanie niewłaściwego języka lub zachowania dyskryminujące – rozmowy miały na celu uświadomienie konsekwencji takich zachowań oraz kształtowanie odpowiedzialnych i empatycznych postaw.

Realizator: jednostki samorządu gminnego.

- udostępnianie informatorów i ofert dla osób z niepełnosprawnością dotyczących turnusów rehabilitacyjnych, ośrodków całodobowej opieki, adresy zakładów opiekuńczo – leczniczych,
- zamieszczanie na stronach internetowych ośrodków oraz urzędów gmin informacji o realizowanych projektach unijnych na rzecz zapewnienia opieki osobom z niepełnosprawnością,
- zajęcia prowadzone w ramach funkcjonowania Klubów „Senior+”,
- wsparcie informacyjne na stronach Urzędów Gminy, tablicach ogłoszeń,
- współpraca z instytucjami na rzecz osób z niepełnosprawnością np. ZUS, KRUS, PCPR, PFRON, WZOON.

Realizator: Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dorohusku.

- uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych „Jesteśmy razem” (spotkanie skierowane do opiekunów dzieci i młodzieży z z niepełnosprawnością w celu przedstawienia wiedzy psychologicznej i pedagogicznej na temat rozwoju i wychowania dzieci i młodzieży).

Realizator: warsztaty terapii zajęciowej.

- rozpowszechnianie w social mediach i na stronach internetowych informacji dotyczących osób z niepełnosprawnościami,
- działania informacyjne i edukacyjne mające na celu przełamywanie barier, walkę ze stereotypami oraz budowanie wizerunku osób z niepełnosprawnością jako pełnoprawnych i aktywnych członków społeczności,
- aktywność w mediach społecznościowych jako jedno z najważniejszych narzędzi informacyjnych – prowadzenie aktywnego profilu na Facebooku, który pełni rolę:
 - kroniki sukcesów – publikowanie zdjęć i relacji z sukcesów uczestników (zdobyte nagrody, wykonane prace rękodzielnicze) co ukazuje sprawstwo i talenty osób z niepełnosprawnością,
 - okna na codzienność – pokazywanie procesów terapeutycznych „od kuchni” co oswaja odbiorców z tematem niepełnosprawności i zdejmuje z niego aurę tabu.
- organizacja i udział w wydarzeniach kulturalno – integracyjnych,
- wystawy rękodzieła,
- przeglądy i festiwale,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami,
- współpraca z samorządem i szkołami,
- partnerstwa lokalne,
- promocja poprzez Terapię Pracy (ekspozycja efektów),

- publikacje i kontakt z mediami lokalnymi w celu promocji działań na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- edukacja w zakresie odpowiedniej komunikacji.
- normalizacja obecności osób z niepełnosprawnością w miejscach publicznych,
- promowanie prac osób z niepełnosprawnością poprzez udział w ogólnopolskich, wojewódzkich konkursach plastycznych, wystawianie kiermaszów, wystawa prac,
- udział w konkursach i współzawodnictwie sportowym,
- wyjazdy integracyjne do zaprzyjaźnionych placówek WTZ, DPS,
- udział uczestników WTZ w lokalnych świętach,
- wyjazdy do kina, teatru, fotorelacje,
- organizowanie wycieczek turystyczno – krajoznawczych dla uczestników WTZ,
- wizyty osób z niepełnosprawnościami w placówkach handlowych,
- spacer, wycieczki rowerowe, odwiedzanie ciekawych miejsc na terenie gminy oraz gmin ościennych,
- wystawa wraz z wernisażem prac uczestników WTZ w Bibliotece Pedagogicznej w Chełmie.

2. Cel szczegółowy: rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie osób z niepełnosprawnością oraz przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością.

Realizator zadań: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie (dane dotyczące powiatu chełmskiego).

Zadanie 1: realizacja pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnością oraz szkolenie i przekwalifikowanie osób uprawnionych.

- liczba osób z niepełnosprawnością bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmie wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. – 122,
- liczba osób z niepełnosprawnością objętych indywidualnym poradnictwem zawodowym - 2,
- liczba osób z niepełnosprawnością objętych poradnictwem grupowym/zawodowym – 2.

Zadanie 2: kierowanie osób z niepełnosprawnością, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo – rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej.

W 2025 r. Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie nie kierował osób z niepełnosprawnością na szkolenie do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo – rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej.

Zadanie 3: promocja i organizacja instrumentów rynku pracy dla osób uprawnionych, w tym doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby z niepełnosprawnością.

- liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością i poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu objętych formami aktywizacyjnymi w 2025 roku:
 - staże: 22,
 - roboty publiczne: 4,
 - prace interwencyjne: 2,
 - prace społecznie użyteczne: 3,

- liczba osób z niepełnosprawnością, które znalazły zatrudnienie w 2025 r. :47.

Zadanie 4: współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób.

- liczba promowanych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i fundacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji zawodowej tych osób:

W 2025 roku upowszechniono informacje o 5 projektach, tj.:

1. „Dyplom i co dalej? Absolwenci z niepełnosprawnościami na rynku pracy” – projekt współfinansowany ze środków PFRON w ramach programu „ABSOLWENT II” – kontraktor Sp. z o.o. Kraków.
2. „Rehabilitacja = praca” – Centrum Szkoleniowo Doradcze Chełm.
3. „Kariera bez granic” – PFRON.
4. „Aktywni zawodowo” – Fundacja HEROS.
5. „Zatrudnienie wspomagane szansą na pracę” – Europejski Dom Spotkań Fundacja Nowy Staw.

Zadanie 5: współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów.

- liczba osób zarejestrowanych w PUP w Chełmie, którym ZUS przyznał rentę szkoleniową.

W 2025 roku ZUS nie przyznał renty szkoleniowej dla osoby z niepełnosprawnością z powiatu chełmskiego zarejestrowanej w PUP w Chełmie.

Zadanie 6: współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób z niepełnosprawnością.

- informowano osoby z niepełnosprawnościami podczas wizyt u pośrednika pracy o możliwości zgłaszania do Państwowej Inspekcji Pracy kontroli stanowisk pracy i ewentualnych nieprawidłowości z zakresu zatrudnienia.

3. Cel szczegółowy: Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością.

Realizator zadań: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie

Zadanie 1: udzielanie dofinansowania do zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.

- liczba i kwota udzielonych dofinansowań do zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego:

- liczba złożonych wniosków: 484,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 1 511 652,45 zł.

Zadanie 2: udzielanie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością.

- liczba zawartych umów: 24,

- kwota wypłaconego dofinansowania: 226 064,64 zł.

Zadanie 3: udzielanie dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.

- liczba zawartych umów o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się: 25,

- kwota wypłaconego dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się: 24 633,80 zł,

- liczba zawartych umów o dofinansowanie likwidacji barier technicznych: 3,

- kwota wypłaconego dofinansowania likwidacji barier technicznych: 3 600,00 zł.

Zadanie 4: udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

- osoby ubiegające się o dofinansowanie wraz z opiekunami: 213,

- przyznane dofinansowania (liczba osób wraz z opiekunami): 145,

- liczba wypłaconych dofinansowań: 133,

- kwota wypłaconego dofinansowania: 289 199,00 zł.

Zadanie 5: dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

- liczba zawartych umów: 6,

- kwota wypłaconego dofinansowania: 19 407,94 zł.

Zadanie 6: realizacja programów na rzecz osób z niepełnosprawnością.

1. „Program Aktywny Samorząd”

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu:

- liczba złożonych wniosków: 2,
- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: **31 180,50 zł.**

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy:

- liczba złożonych wniosków: 1,
- liczba podpisanych umów: 0,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 0.
- **kwota wypłaconego dofinansowania: 6 952,00 zł.**

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku lub obu kończyn górnych):

- liczba złożonych wniosków: 6,
- liczba podpisanych umów: 5,
- kwota wypłaconego dofinansowania: **48 176,68 zł.**

Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku):

- liczba złożonych wniosków: 4,
- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: **20 500,00 zł.**

Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu i trudności w komunikowaniu za pomocą mowy):

- liczba złożonych wniosków: 3,
- liczba podpisanych umów: 3,
- kwota wypłaconego dofinansowania: **17 159,40 zł.**

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym:

- liczba złożonych wniosków: 5,
- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: **36 960,00 zł.**

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego:

- liczba złożonych wniosków: 8,
- liczba podpisanych umów: 6,

- kwota wypłaconego dofinansowania: **50 784,00 zł.**

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej

- liczba złożonych wniosków: 75,

- kwota wypłaconego dofinansowania: **33 100,00 zł.**

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej:

- liczba złożonych wniosków: 3,

- liczba podpisanych umów: 3,

- kwota wypłaconego dofinansowania: **2 960,97 zł.**

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

- liczba złożonych wniosków: 27,

- liczba podpisanych umów: 27,

- kwota wypłaconego dofinansowania: **109 004,55 zł.**

Środki finansowe PFRON przeznaczone na realizację programu „Aktywny Samorząd” wynoszą 377 416,83 zł (kwota wypłacona do 10 kwietnia 2026 r. wynosi 370 973,61 zł – program realizowany do 15 kwietnia 2026 r.).

2. „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”

W 2025 roku Pełnomocnicy Zarządu PFRON podjęli decyzję o dofinansowaniu projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”:

1. Obszar D - likwidacja barier transportowych Miasto Rejowiec Fabryczny Zakup nowego „mikrobusa” do transportu osób z niepełnosprawnością dla ŚDS w Rejowcu Fabrycznym (kwota wypłacona 151 000,00 zł).

2. Obszar F – przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej:

a) Gmina Siedliszcze na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim do kwoty 200 000,00 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 177 120,00 zł),

b) Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym do kwoty 99 981,54 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 99 187,20 zł),

c) Gmina Sawin na rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sawinie do kwoty 55 932,80 zł (dofinansowanie wypłacone 50 165,70 zł),

d) Gmina Żmudź na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy „Wrzos” w Wólce Leszczańskiej do kwoty 201 500,00 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 201 500,00 zł).

Środki finansowe PFRON przeznaczone na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III” wynoszą łącznie 726 124,70 zł, w tym obsługa Programu (kwota wypłacona 696 678,41 zł, w tym obsługa Programu).

3. Program SAMODZIELNOŚĆ- AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ

Mieszkanie dla absolwenta ma na celu wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

W 2025 roku zgodnie z obowiązującymi zasadami dofinansowania w zakresie ww. programu kontynuowano 1 umowę zawartą w latach wcześniejszych natomiast druga umowa została rozwiązana porozumieniem w grudniu 2025 r.

4. Cel szczegółowy: wspieranie działań w zakresie edukacji osób z niepełnosprawnością.

Zadanie 1: wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez rehabilitację, terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

Liczba dzieci z niepełnosprawnościami objętych terapią:

- terapia pedagogiczna: 86,
- terapia psychologiczna: 77,
- terapia logopedyczna: 165,
- fizjoterapia: 29,
- terapia integracji sensorycznej: 3,
- terapia integracji bilateralnej: ,
- terapia integracji bilateralnej: 2.
- organizacja grupy terapeutycznej TUS – Trening Umiejętności Społecznych z grupą młodzieży w wieku szkoły podstawowej.

Ponadto organizacja różnego rodzaju terapii w ramach prowadzonego (poza podstawowymi zadaniami poradni) Rządowego Programu „Za Życiem”:

- terapia biofeedback: 4 dzieci/70 godzin,
- terapia neurologopedyczna: 10 dzieci/60 godzin,
- terapia logopedyczna: 13 dzieci/60 godzin,
- terapia Johansena: 11 dzieci/ 50 godzin,
- terapia pedagogiczna z elementami Johansena: 7 dzieci/40 godzin,
- terapia surdologopedyczna: 2 dzieci/50 godzin,
- terapia SI: 9 dzieci/80 godzin,
- terapia psychologiczna: 9 dzieci/57,5 godzin,
- terapia ręki: 8 dzieci/40 godzin,
- terapia pedagogiczna z SI i neurotaktykalną: 13 dzieci/65 godzin,
- terapia pedagogiczna z treningiem uważności: 7 dzieci/20 godzin,
- terapia mikrokopularyzacja z arteterapią: 2 dzieci/30 godzin,
- terapia mikrokopularyzacja z relaksacją: 2 dzieci/30 godzin,
- terapia mikrokopularyzacja z terapią pedagogiczną: 2 dzieci/30 godzin,
- terapia mikrokopularyzacja z terapią psychologiczną: 2 dzieci/20 godzin,
- TUS: 3 dzieci/30 godzin,
- dogoterapia i felinoterapia: 18 dzieci/128 godzin,
- terapia rodzin: 16 dzieci/30 godzin,
- fizjoterapia: 4 dzieci/55 godzin.

Realizator: placówki oświatowe.

Liczba wychowanków biorących udział w poszczególnych terapiach:

Wychowankowie mieli możliwość korzystania z rehabilitacji, terapii pedagogicznej, terapii psychologicznej, terapii logopedycznej (liczba wychowanków – brak danych).

Ww. zajęcia prowadzone były w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych. Celem podjętych działań jest korygowanie i kompensowanie zaburzeń i dysfunkcji rozwojowych .

Zadanie 2: udzielanie pomocy dzieciom z niepełnosprawnością i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

- liczba wydanych opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju: 60.

W ramach powyższych terapii podejmowano również poradnictwo dla rodziców po każdym zajęciu i instruktaże do dalszej pracy z dzieckiem w domu. Odbywały się również konsultacje i porady dla nauczycieli placówek.

Realizator: placówki oświatowe (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dorohusku).

Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka ma na celu pobudzanie rozwoju psychoruchowego i społecznego dziecka, eliminowanie czynników zagrażających prawidłowemu rozwojowi od chwili zdiagnozowania niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole. Wczesne wspomaganie rozwoju daje dzieciom szansę na optymalny rozwój. Objęcie ich specjalistyczną opieką jest niezmiernie ważne – minimalizuje w znacznym stopniu ryzyko niepowodzeń edukacyjnych w wieku szkolnym, pobudza psychoruchowo i społecznie, wzmacnia emocjonalnie. Współpraca zespołu wczesnego wspomagania z rodziną dziecka polegała na:

- udzielaniu pomocy w zakresie kształtowania postaw i zachowań pożądaných w kontaktach z dzieckiem,
- wzmacnianiu więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem,
- rozpoznawaniu zachowań dziecka i utrwalaniu właściwych reakcji na te zachowania,
- udzielaniu instruktażu i porad oraz prowadzeniu konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem,
- udzielaniu pomocy w przystosowaniu warunków w środowisku domowym do potrzeb dziecka
- pozyskaniu i wykorzystaniu w pracy z dzieckiem odpowiednich środków dydaktycznych i niezbędnego sprzętu.

Łączna liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka – 29.

Zadanie 3: diagnoza psychologiczno – pedagogiczna, logopedyczna oraz wydawanie orzeczeń do kształcenia specjalnego.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

- liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego: 155,
- liczba diagnoz psychologicznych: 791,
- liczba diagnoz pedagogicznych: 693,
- liczba diagnoz logopedycznych: 403,
- liczba diagnoz zawodoznawczych: 15,
- liczba wydanych opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju: 31,
- liczba wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży: 17,
- liczba diagnoz z Integracji Sensorycznej: 34,
- liczba diagnoz przetwarzania słuchowego: 88,
- liczba diagnoz fizjoterapeutycznych: 36,
- liczba diagnoz autyzmu: 55,
- liczba dzieci z opinią o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia: 8,
- liczba dzieci z opinią o pierwszeństwie przyjęcia do szkoły z uwagi na problemy zdrowotne: 1,
- pozostałe wydane opinie: 99,
- wyniki diagnozy: 58.

Zadanie 4: pedagogizacja rodziców z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów z niepełnosprawnością.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

- przekazywanie informacji rodzicom dzieci z niepełnosprawnością o formach kształcenia dla nich, placówkach oświatowych, ośrodkach zdrowia, w których mogą skorzystać z pomocy medycznej – działania obejmowały rodziców dzieci z wydanymi orzeczeniami,

opiniami WWRD, problemami zdrowotnymi, ale również indywidualne przypadki konsultacyjne,

- udzielanie informacji z zakresu tematyki pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów z niepełnosprawnością, ich rodziców, nauczycieli, w tym udostępnianie niniejszych informacji na FB poradni,
- prowadzenie gazetek tematycznych ściennych w poradni np. o zaburzeniach percepcji słuchowej, o autyzmie, Zespole Downa, depresji, o etapach rozwojowych dziecka itp.,
- instruktaże specjalistów po terapiach, konsultacje i porady z programów: WWR oraz Za życiem,
- zajęcia warsztatowe i prelekcje: „Jak wspierać dziecko w budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami? Problem wykluczenia”, „Jak wspierać dobrostan i zdrowie psychiczne dzieci?”, „Konflikty między dziećmi. Rola rodziców w kształtowaniu kompetencji emocjonalno – społecznych dzieci”, „Gdy dziecko idzie do szkoły – dojrzałość szkolna”, „Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych”.
- rozmowy z rodzicami na temat udzielania wsparcia dziecku z niepełnosprawnością, udzielanie wskazówek do dalszej pracy z dzieckiem.

Realizator: placówki oświatowe (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dorohusku).

- udział rodziców w spotkaniach zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecka (w spotkaniach wzięli udział wychowawcy, specjaliści pracujący z dzieckiem oraz rodzice – trzy spotkania dla danego dziecka w czasie trwania roku szkolnego).

Zadanie 5: szkolenia dla nauczycieli dotyczące kształcenia uczniów z niepełnosprawnością.

Realizator: placówki oświatowe (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dorohusku).

- studia magisterskie: Psychologia dzieci i młodzieży” – 1 osoba,
- studia podyplomowe: „Pedagogika opiekuńczo – wychowawcza z pomocą psychologiczno – pedagogiczną” (1 osoba), „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka” (2 osoby), „Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu” , „Logopedia” (1 osoba).

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

Liczba szkoleń, w których udział brali pracownicy poradni: 68,

Liczba uczestników: 27.

Tematyka szkoleń, konferencji, kursów, webinarów, studia:

- „Procedury wydawania opinii i orzeczeń przez PPP – szkolenie rady pedagogicznej”,
- „Uczeń z autyzmem i zespołem Aspergera – funkcjonowanie w szkole – szkolenie rady pedagogicznej”,
- „Mioterapia w terapii logopedycznej dzieci”
- „Diagnoza ADHD dzieci i młodzieży”,
- „Niedosłuch i co dalej? Diagnoza, terapia, edukacja”,
- „Karta oceny rozwoju psychoruchowego KORP do diagnozy dzieci w wieku od 1 miesiąca życia do 9 roku życia”,
- „Niezbędnik logopedy na cztery pory roku”,
- „Punkty neurolimfatyczne i neuronaczyniowe – terapia manualna”,
- „Stawy skroniowo – żuchwowe w gabinecie logopedycznym”,
- „Masaż logopedyczny z terapią manualną i osteopatią”,
- „O – żyj – problematyka depresji u dzieci i młodzieży”,
- „Nasze dzieci. Akceptacja różnorodności”,
- „Zobaczyć dziecko. Jak dbać o dobrostan dzieci i młodzieży”

- „Przygotowanie kompleksowego wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych. Prezentacja Koncepcji rozwoju poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Wspieranie sukcesu szkolnego ucznia - założenia zmian systemowych w edukacji jako odpowiedź na aktualne potrzeby i wyzwania”,
- Stworzenie efektywnej sieci współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego w województwie lubelskim. Inicjatywa ta połączy sektor edukacji, biznesu i rynku pracy. Skoncentrowanie się na innowacyjnych rozwiązaniach, promując wzajemne relacje oraz wspierając nowoczesne podejście do kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie w regionie. Zadanie realizowane w ramach naboru „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych”,
- Konferencja: „ZeRKnij w przyszłość! O KWALIFIKACJACH I UMIEJĘTNOŚCIACH W KONTEKŚCIE EDUKACJI, PRACY I CYFRYZACJI”,
- Konferencja pt. „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – wyzwania i rozwiązania”,
- Konferencja: "NASZE DZIECI – AKCEPTACJA RÓŻNORODNOŚCI. Autyzm, ADHD, zaburzenia lękowe, zagrożenia cywilizacyjne”,
- „MNRI® Terapia NeuroTaktylna, integracja motoryki pierwotnej i odruchów (poziom 2)”,
- „MNRI Integracja odruchów dynamicznych i posturalnych”,
- Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą Konferencja regionalna organizowana w ramach projektu „Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)”,
- „Szkolenie z Wykorzystania ADOS-2 w praktyce klinicznej”,
- „Dialog motywujący jako skuteczna metoda komunikacji motywowania ludzi do zmiany”,
- „Sensogimnastyka mózgu”,
- „Sensogimnastyka ręki”,
- „Test Pamięci i Uczenia się TOMAL”,
- „Funkcjonalna Skala Dojrzałości Społecznej”,
- „Setting w pudełku czyli o psychoterapii psychodynamicznej dzieci”,
- „Terapia CBT zaburzeń eksternalizacyjnych u dzieci i młodzieży - ADHD, ODD, CD”,
- „Mutyzm wybiórczy u dzieci - diagnoza i terapia”,
- „Webinar "Autyzm i Zespół Aspergera czy ASD – wprowadzenie",
- „Spotkanie absolwentów kursu Terapeuta VR”,
- „Webinar "Jakie umiejętności powinno posiadać zdrowo rozwijające się 8-letnie dziecko?"”,
- Webinar "Jak rozwijać samodzielność dziecka z autyzmem i tworzyć przestrzeń, w której rodzicielstwo staje się źródłem radości i spełnienia" - Na szlaku autyzmu,
- „Webinar „10 sposobów na poprawny chwyt u dziecka 1-7 w oparciu o gry i zabawy”,
- „Ocena wybranych parametrów ciała u dzieci z zaburzeniami SI. Analiza ćwiczeń na sprzętach wykorzystywanych w terapii SI”,
- „Ortoptyka - Zaburzenia funkcji wzrokowych”,
- „Polskie Standaryzowane Testy Integracji Sensorycznej”,
- „Szkolenie on-line Integracja Sensoryczna a ADHD”,
- „Webinar: Zabawy sensoryczne - jak wspierać integrację sensoryczną dzieci”,
- „Ogólnopolska Konferencja Integracji Sensorycznej”,
- „Webinar : „Zabawy i ćwiczenia dla dzieci z nadpobudliwością psychoruchową w przedszkolu i szkole”,
- Webinar: „Grafomotoryka. Zabawy i ćwiczenia w wieku przedszkolnym i szkolnym”,
- Webinar: „Terapia ręki. Zabawy i ćwiczenia grafomotoryczne”,

- Szkolenie „Werbogesty-od gestu do Słowa i będzie rozmowa”,
- Szkolenie „Ręce, które mówią – czyli jak motoryka wspiera mowę”,
- Szkolenie „Ciało a artykulacja – co każdy logopeda wiedzieć powinien”,
- Szkolenie „Niezbędnik mioterapeuty – pomoce i pomocnicy skutecznej diagnozy i terapii”,
- Studia podyplomowe : Wczesna interwencja logopedyczna,
- Kurs "Praktyczna Logopedia",
- „Webinar „Korzyści stosowania olejku cbd u dzieci z zaburzeniami neurozwojowymi”,
- Webinar „Czy autyzm pochodzi z jelit”,
- Szkolenie on line „ Napięcie mięśniowe w sferze orofacjalnej”- diagnoza i terapia,
- „TSR - Studium Integracyjnej Terapii Osób po Traumatycznym”,
- „TSR - Trauma Transgeneracyjna. INTEGRUM”,
- „TSR- Wszystkie części mile widziane czyli system wewnętrznej rodziny - IFS w pracy pomocowej I i II”,
- „TSR- Oswajanie zjawiska śmierci w nurcie TSR. INTEGRUM”,
- „TSR - Zaburzenia osobowości – diagnoza i kierunki pracy terapeutycznej w ujęciu integracyjnym poziom podstawowy”,
- „TSR - Zaburzenia osobowości – diagnoza i kierunki pracy terapeutycznej w ujęciu integracyjnym poziom zaawansowany”,
- „TSR- Psychopatologia i diagnoza nozologiczna ICD 11 i DSM 5”,
- „TSR - Zastosowanie TSR z klientem z objawami depresyjnymi – cz.I i cz.II”,
- „TSR - Cierpienie psychiczne, depresja i zapobieganie samobójstwom. Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach i model brugijski”,
- „TSR w pracy z młodzieżą i młodymi dorosłymi dokonującymi samookaleczeń”,
- „Konsultant kryzysowy IPTK - uprawnienia do udzielania interwencji kryzysowej”,
- „Terapia EMDR”,
- „Mutyzm wybiórczy.- POZA SCHEMATAMI”,
- „Uważność w życiu (MBCT-L)”,
- Studia magisterskie z Psychologii klinicznej i psychoterapii,
- Studia podyplomowe z Psychotraumatologii,
- Studia podyplomowe z Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z integracją sensoryczną,
- Studia podyplomowe z Wczesnej interwencji logopedycznej.

Ponadto specjaliści poradni wspomagali nauczycieli i specjalistów szkolnych w tworzeniu Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Pracownicy poradni brali udział w posiedzeniach zespołów na terenie szkół w celu wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania dziecka i oceny skuteczności udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom z niepełnosprawnościami i deficytami rozwojowymi. Prowadzono sieć współpracy w ramach wspomaganie szkół i placówek. Podczas takich spotkań udzielano wsparcia specjalistom w rozwiązywaniu bieżących problemów, omawiano sposoby pomocy dzieciom i młodzieży przejawiającym trudności w funkcjonowaniu, w tym z niepełnosprawnościami, analizowano zmiany w prawie oświatowym, formy dostosowania wymagań edukacyjnych. Organizowano szkolenia dla Rady Pedagogicznej w szkołach podstawowych nt. „Dostosowanie wymagań edukacyjnych, rozumienie opinii i orzeczeń oraz zasady efektywnej współpracy z rodziną i instytucjami w praktyce szkolnej”, „Pozytywna dyscyplina, wychowanie pozytywnymi metodami bez kar”, „Wsparcie psychologiczne uczniów, w tym wsparcie uczniów przybyłych z Ukrainy”, „Budowanie współpracy z rodzicami, w szczególności z rodzicami dzieci niebędącymi obywatelami polskimi”.

Realizowano również spotkania specjalistów z Radami Pedagogicznymi szkół w ramach organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej

Zadanie 6: wspieranie działań w zakresie integracji i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Realizator: poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

W ramach wsparcia szkół w realizacji zadań wychowawczych podjęto na ich prośbę lekcje wychowawcze. Zajęcia grupowe z uczniami w szkołach - psychoedukacja i profilaktyka (58 spotkań, 1004 odbiorców):

I. Zajęcia kształtujących kompetencje emocjonalno-społeczne w szkołach:

1. SP w Strachosławiu:– Świat widziany moimi oczami- od empatii do tolerancji.
2. SP w Wojsławicach– Chcę być pomocny i życzliwy- Od empatii do tolerancji.
3. SP w Strachosławiu:– Umiem współpracować w grupie.
4. SP w Strachosławiu: Trening Empatii jako metoda zapobiegania zachowaniom agresywnym.
5. SP w Strachosławiu: Trening empatii jako metoda zapobiegania zachowaniom agresywnym.
6. SP w Strachosławiu: Co czuję i dlaczego? Rozwijanie umiejętności opanowania złości i współpracy w grupie.
7. SP w Strachosławiu: Moje emocje jak je wyrażać nie krzywdząc innych.
8. SP w Strachosławiu: Kształtowanie umiejętności komunikowania swoich myśli i uczuć bez agresji.
9. SP w Strachosławiu: Uczymy się współpracy w grupie, budujemy wieżę bez słów.
10. SP w Strachosławiu: MOJA ZŁOŚĆ i złość moich bliskich jak ją rozpoznać i poskromić.
11. SP w Strachosławiu: Budujemy wieżę porozumienia.
12. SP w Strachosławiu: Komunikacja interpersonalna, porozumiewanie się za pomocą gestów i symbolu, ćwiczenia w poznawaniu zainteresowań swoich koleżanek i kolegów.
13. SP w Strachosławiu: Jak NIE WARCZEĆ a rozmawiać tak aby inni słuchali.
14. SP w Strachosławiu: Uczymy się współpracy w grupie – budujemy wieżę bez słów.
15. SP w Strachosławiu: Jak widzę złość i co mogę z nią zrobić?
16. SP w Strachosławiu: Wybieram przyjemne emocje, nie chcę aby przychodziła złość.
17. SP w Strachosławiu: Umiem współpracować w grupie.

II. Zajęcia interwencyjno-wychowawczych:

1. SP w Kamieniu: Zajęcia interwencyjne: RAZEM CZY OSOBNO- CZY WSPÓŁPRACA SIĘ OPŁACA.
2. SP w Kamieniu: Wzajemne poznanie a dobra współpraca.
3. SP Strupin Duży: Bójka, czy to jedyny sposób rozwiązywania konflikt?
4. SP Strupin Duży: Złość, agresja, przemoc- analiza definicji i konsekwencji.
5. SP Strupin Duży: Analiza sytuacji w klasie- poszukiwanie rozwiązań, analiza konsekwencji.
6. SP w Strachosławiu: Moje emocje jak je wyrażać nie krzywdząc innych.
7. SP w Leśniowicach: Co nas łączy, co nas dzieli? Postawa wzajemnego szacunku i życzliwości drogą do budowania pozytywnych relacji.
8. SP w Leśniowicach: Empatia, czyli jak zrozumieć kogoś drugiego.
9. SP w Leśniowicach: Empatia, czyli jak zrozumieć kogoś drugiego.
10. SP w Strachosławiu: Rozwiązywanie konfliktu.
11. SP w Kamieniu: Jak rozmawiać i rozwiązywać konflikty.

III. Zajęcia z zakresu Zdrowia psychicznego- rozmowa o emocjach i relacjach:

1. Kl.1-3- Świat emocji.
2. Kl. 4-6- W świecie nastoletnich przeżyć.
3. Kl. 7-8 -W świecie nastoletnich przeżyć.
4. Kl. 8 - Jak sobie radzić ze stresem przed egzaminacyjnym.

IV. Zajęcia profilaktyczne:

1. Co sprawia, że Internet jest bardziej atrakcyjny niż spotkania z rówieśnikami- uzależnienia behawioralne.

V. Zajęcia z dogoterapii grupowej- Dogoterapia - Zabawy ruchowe z psem, współpraca w grupie.

VI. Zajęcia surdologopedyczne w ramach Ogólnopolskiej akcji "Kocham Słyszeć"

VII. Zajęcia z realizacji programów profilaktycznych:

1. Kajo i Kosmos – Uważność w edukacji.
2. Iskra Odporności.

Ponadto:

1) Przeprowadzenie cyklu (9 godz.) lekcji w SP w Strachosławiu i SOSW z KL.0 z zakresu TZA- Trening radzenia sobie z agresją i przemocą, zastępowania złości, agresji, treningi o emocjach,

2) Organizacja grupy terapeutycznej TUS - Trening Umiejętności Społecznych z grupą młodzieży w wieku szkoły podstawowej,

3) Organizacja konkursu logopedycznego o zasięgu powiatowym pt." Z trudnymi głoskami za Pan Brat",

4) Zajęcia z dziećmi w ramach ogólnopolskiej akcji pt.: „Kocham słyszeć” - celem zajęć było poszerzanie wiedzy na temat niedosłuchu lub całkowitej utraty słuchu, aparatów słuchowych i implantów ślimakowych, uwrażliwienie dzieci na osoby z wadami słuchu, metody pomocy.

Pracownicy poradni prowadzili zajęcia z dziećmi na terenie szkół kształtujące postawy prospołeczne, postawy tolerancji, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, prawidłowe kompetencje emocjonalne – społeczne, uczące radzenia sobie z własnymi emocjami w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów. Zajęciami objęto klasy I – VIII:

- „Diagnoza potrzeb i możliwości zespołu klasowego” (37 spotkań, 553 odbiorców),
- „Budowanie pozytywnych relacji w grupie rówieśniczej”,
- „Moje troski – co jest dla mnie ważne”,
- „Efektywne uczenie się”,
- „Zasady efektywnej komunikacji”,
- „Emocje moje i innych – rozpoznaję, nazywam, rozumiem”,
- „Jak radzić sobie z trudnymi emocjami?”,
- Bądź kumplem, nie dokuczaj, zasady przeciwdziałania agresji i przemocy w klasie”,
- „Znaczenie wartości w życiu człowieka – tolerancja, szacunek”,
- „Piankowe wyzwanie, rozwijanie kreatywności i współpracy w zespole”,
- „Integracja, tolerancja w grupie rówieśniczej”,
- „Cyberbezpieczeństwo w Internecie – debata uczniowska,
- „Budowanie pewności siebie”,
- „Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej”.

W ramach wspierania działań w zakresie integracji i przeciwdziałania dyskryminacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością odbywały się warsztaty świąteczne, warsztaty wakacyjne oraz festyn.

Realizator: placówki oświatowe (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dorohusku).

- udział w Turnieju Piłkarskim w ramach projektu Futbol Plus w Biłgoraju,
- organizacja Powiatowej Minispartakiady Przedszkolaka,
- organizacja turnusu rehabilitacyjnego dla wychowanków w Ustce,
- organizacja konkursu dla klas PDP dla Ośrodków Specjalnych z terenu powiatu chełmskiego,
- piknik rodzinny – dla rodziców, opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, nauczycieli oraz przedstawicieli instytucji współpracujących z placówką,
- organizacja Dnia Babci i Dziadka,
- udział w „Rodzinnym kolędowaniu” na terenie placówki,
- udział w Balu Karnawałowym,
- akcja „Biało Zielony Mikołaj” organizowana przez Kibiców Klubu Sportowego Chełmianka, prezenty dla wszystkich wychowanków oraz dary rzeczowe dla placówki,
- Mikołajki z Kołem Łowieckim Nr 82 DUBELT w Chełmie – przekazanie darów rzeczowych dla placówki,
- udział w konkursach międzyszkolnych, powiatowych, ogólnopolskich – plastyczne, przeglądy teatralne,
- wycieczka do Chełma do kina „Zorza” na film pt. „Wynalazek Filipa Golarza”, „Skrzat, nowy początek”,
- wycieczka do CHDK w Chełmie na audycję „Muzyczne opowieści natury”.

5. Cel szczegółowy: wspieranie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej.

Zadanie 1: zapewnienie całodobowej opieki dla osób z niepełnosprawnością.

Realizator: ośrodki pomocy społecznej.

- liczba wydanych wniosków o skierowanie do domów pomocy społecznej w 2025 r.: 10,
- liczba mieszkańców gmin powiatu chełmskiego umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie kraju wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.: 129.

Realizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.

- liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu chełmskiego wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.: 273 (DPS w Nowinach – 190, DPS w Rejowcu – 83).

Zadanie 2: Zapewnianie dziennej opieki dla osób z niepełnosprawnością.

Realizator: warsztaty terapii zajęciowej.

- liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.:

Na terenie powiatu chełmskiego funkcjonują 4 warsztaty terapii zajęciowej tj.:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie: 35 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach: 25 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym: 40 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim: 30 uczestników.

Realizator: środowiskowe domy samopomocy.

- liczba uczestników środowiskowych domów samopomocy wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.

Na terenie powiatu chełmskiego funkcjonują 4 środowiskowe domy samopomocy tj.:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Rejowcu Fabrycznym: 29 uczestników,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Sawinie: 29 uczestników,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Wrzos” w Wólce Leszczańskiej: 42 uczestników,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Cytrynka” w Dorohusku: 25 uczestników.

Zadanie 3: podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w środowisku.

Realizator: środowiskowe domy samopomocy.

Środowiskowe domy samopomocy realizowały wiele form wsparcia, których celem były działania zmierzające do poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w środowisku m. in.:

- budzenie świadomości społecznej samych osób niepełnosprawnych co do ich możliwości i wkładu jaki wnoszą w życie społeczne,
- wyrabianie zaradności i pobudzanie aktywności społecznej,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnością,
- prowadzenie systematycznych zajęć terapeutycznych i treningowych, ukierunkowanych na rozwijanie samodzielności, kompetencji społecznych oraz umiejętności niezbędnych w codziennym życiu,
- wspieranie uczestników w nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji społecznych,
- umożliwianie udziału w życiu lokalnej społeczności,
- współpraca z rodzinami, instytucjami i organizacjami lokalnymi (sieć wsparcia sprzyjająca integracji społecznej i poprawie jakości życia osób z niepełnosprawnością,
- trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,
- terapia zajęciowa (pracownia gospodarstwa domowego, pracownia rękodzielnicza, pracownia artystyczna, pracownia edukacyjno – komputerowa),
- poradnictwo psychologiczne,
- pomoc socjalna,
- pomoc pielęgniarska,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- terapia ruchowa, w tym: zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja,
- posiłek w porze obiadowej,
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (pomoc w pisaniu pism, kontakt z instytucjami m. in.: ZUS, KRUS).

Realizator: warsztaty terapii zajęciowej.

- realizowanie działań edukacyjnych i aktywizujących ukierunkowanych na wzmacnianie kompetencji społecznych oraz przygotowanie uczestników warsztatów do pełnienia ról zawodowych,
- systematyczna praca z uczestnikami w formie zajęć indywidualnych i grupowych, ukierunkowana na zwiększanie samodzielności i sprawności w codziennym funkcjonowaniu w środowisku lokalnym,

- ułatwianie osobom z niepełnosprawnością dostępu do informacji, usług i świadczeń wspierających ich niezależność i bezpieczeństwo życiowe,
- doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem, w tym wyrażania potrzeb, opinii i emocji w sposób społecznie akceptowany,
- podejmowanie inicjatyw sprzyjających aktywizacji zawodowej uczestników warsztatów, obejmujących wsparcie doradcze oraz zapoznawanie z możliwościami zatrudnienia,
- prowadzenie działań edukacyjno – profilaktycznych mających na celu zwiększenie świadomości zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- wzmacnianie kondycji psychicznej uczestników poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne wspierające radzenie sobie z trudnościami dnia codziennego,
- rozwijanie kompetencji społecznych w zakresie konstruktywnego wyrażania opinii oraz przyjmowania informacji zwrotnych w kontaktach interpersonalnych,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad racjonalnego odżywiania i dbałości o zdrowie,
- przygotowanie uczestników do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, w tym nauka skutecznego wzywania pomocy,
- przekazywanie wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów i nagłych zdarzeń losowych,
- wzmacnianie postaw asertywnych poprzez zajęcia dotyczące stawiania granic i dokonywania bezpiecznych wyborów w relacjach społecznych,
- kształtowanie odpowiednich zachowań zdrowotnych w zakresie prawidłowego i bezpiecznego stosowania farmakoterapii,
- utrwalanie nawyków związanych z higieną osobistą, dbaniem o własne zdrowie oraz porządek w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i regulowania emocji oraz radzenia sobie ze stresem w codziennych sytuacjach życiowych,
- treningi umiejętności społecznych polegające na nauce racjonalnego gospodarowania funduszami w ramach treningu ekonomicznego,
- samodzielne wizyty u lekarza, psychologa,
- nauka pisania pism CV,
- udział w wizytach studyjnych w ZAZ,
- korzystanie z efektów projektów dofinansowanych ze środków PFRON, których wspólnym celem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami, uczestnikom warsztatów optymalnych warunków rozwoju w różnych sferach życia codziennego oraz utrzymanie właściwych warunków rehabilitacji, zmierzających do zwiększenia efektywności ich funkcjonowania, podnoszące standardy i walory użytkowe (chodniki i drogi komunikacyjne oraz parking, a także miejsca o przeznaczeniu rekreacyjnym: altana, ławki, siłownia plenerowa, podjazd itp.),
- dostępność informacyjno – komunikacyjna (dostęp do komputera, Internetu, kontakt e-mailowy), korzystanie z usług cyfrowych (strony społecznościowe np. Facebook),
- grupowe szkolenia stacjonarne dla kadry pracującej z uczestnikami warsztatów – nabycie kompetencji w zakresie świadczenia jakości usług opiekuńczych i zdrowotnych, wspierających aktywizację i rozwój oraz dobrostan osób z niepełnosprawnościami,
- udzielanie pomocy psychologicznej,
- dostęp do usług opiekuńczych, terapeutycznych,
- ścisła współpraca kadry WTZ z rodzinami/opiekunami uczestników warsztatów, porady, wymiana opinii i spostrzeżeń, wspólne ustalanie ścieżki rehabilitacyjnej, optymalnej dla danego uczestnika warsztatów,

- wspólne przedsięwzięcia z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi i starszymi na rzecz integracji społecznej, w tym projekty, których beneficjentami są również uczestnicy warsztatów,
- prowadzenie aktywnej współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie lokalnym oraz ponadlokalnym.

Zadanie 4: integracja społeczna osób z niepełnosprawnością w środowisku lokalnym.

Realizator: domy pomocy społecznej.

- spotkania integracyjne na terenie placówek (Jasełka, Dzień Babci i Dzień Dziadka, zabawa Andrzejkowa, uroczystości z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Świąt Wielkanocnych, „Dzieci seniorom” – spotkanie z dziećmi ze szkoły podstawowej wraz z wychowawcami przedstawiającymi Drogę Krzyżową),
- spotkania integracyjne poza placówkami (biesiada senioralna w Dziennym Domu Senior+ w Chełmie, XXIV Pielgrzymka Środowisk Pomocy Społecznej do Sanktuarium Maryjnego w Woli Gułowskiej, Wigilia w szkole podstawowej w Brzeźnie,
- współpraca w zakresie organizacji wydarzeń, spotkań, warsztatów o charakterze integracyjnym ze Szkołą Podstawową im. Mikołaja Reja w Rejowcu (wolontariat, wspólne kolędowanie, Święto Rodziny, Szkołą Podstawową im. ppłk. Jana Szatkowskiego ps. „Kowal” w Świerżach (Jasełka), Gminną Biblioteką Publiczną (warsztaty rękodzielnicze, rozwój czytelnictwa), Gminnym Przedszkolem w Rejowcu (Święto Rodziny, spotkania przedświąteczne), Gminnym Ośrodkiem Kultury w Rejowcu (Walentynki), Gminnym Ośrodkiem Kultury w Siedliszczu (udział w Turnieju Gry w Tysiäca), Szkołą Podstawową im. Prymasa Tysiäclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Lisznie (Jasełka, Święto Rodziny, obchody Dnia Patrona), Fundacją Castorama Chełm (Majsterkowo, dzień bezpieczeństwa), Warsztatem Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym (Święto Rodziny, turniej sportowy Boccia, udział grupy 10-ciu mieszkańców w zajęciach WTZ), Gminnym Ośrodkiem Kultury w Pawłowie (Przegląd Kolęd i Pastorałek), OHP w Chełmie (spotkanie z okazji Dnia Babci i dziadka), Zespołem Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie (spotkania z okazji Światowego Dnia Chorego oraz Walentynek), stowarzyszeniami m. in. „TakNieWiele” z Chełma (kartki i słodkie upominki dla mieszkańców domu), fundacją „Strefa Dorastania” z Lublina (prezenty świąteczne dla mieszkańców domu), fundacją „SENI” (udział w 23 edycji Turnieju Piłki Nożnej Osób Niepełnosprawnych Seni Cup 2025 w Toruniu „Zwykły sport Niezwykłych ludzi”), Parafią pw. Świętego Judy Tadeusza w Dorohuczycy (Święto Rodziny), innymi domami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu chełmskiego, krasnostawskiego, lubelskiego, kraśnickiego, Klubem Seniora w Krasnymstawie,
- współpraca z lokalnymi zespołami m.in. „Pawłowianki” z Pawłowa, „Radość” z Liszna, „Seniorki” z Wólki Kańskiej, „Unisono” z Rejowca Fabrycznego, „Avista” z Rejowca, „Łyszcz” z Pawłowa,
- realizowano zajęcia rozwijające, warsztaty plastyczne i wspólne kolędowanie z wolontariuszami ze Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Reja w Rejowcu,
- we współpracy domów pomocy społecznej w Rejowcu, Nowinach, w Krasnymstawie odbyły się spotkania integracyjne: zabawa karnawałowa, andrzejkowa, walentynkowa.

Realizator: środowiskowe domy samopomocy.

- wyjazdy do Kościoła,
- wyjazdy na kręgle,
- wyjazdy do restauracji,
- wyjazd do schroniska dla zwierząt w Chełmie,
- wyjazdy do Chełmskiego Domu Kultury („Orkiestra Księżniczek”, balet „Alicja w Krainie Czarów”,

- wyjazdy na zawody sportowe (BOCCIA do WTZ w Rejowcu),
- wyjazdy na spotkania integracyjne do innych placówek: ŚDS w Sawinie, ŚDS „Cytrynka” w Dorohusku,
- spotkania świąteczne z przedstawicielami władz samorządowych oraz księdzem,
- stoisko na „Jarmarku kobiet aktywnych” w Żmudzi oraz dożynkach gminnych w Żmudzi,
- wycieczka do gminy Hanna,
- wycieczka do „Krainy Rumianku” w gminie Hołowno,
- wycieczka do Lublina do „Lumina Park”,
- udział w koncercie Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Chełmskiej „Bracia patrzcie jeno...”,
- systematyczne zajęcia z zakresu biblioterapii w Gminnej Bibliotece Publicznej w Sawinie,
- integracyjna zabawa karnawałowo – walentynkowa w Gminnym Ośrodku Kultury w Sawinie,
- koncert Eleni,
- udział w Przeglądzie „Mam talent” w Zespole Szkół w Sawinie,
- koncert Zespołu „TU i Teraz w Gminnym Ośrodku Kultury w Sawinie,
- pokaz magii i iluzji w Gminnym Ośrodku Kultury w Sawinie,
- piknik z okazji Dnia Dziecka z wychowankami Świetlicy Socjoterapeutycznej w Sawinie,
- piknik integracyjny nad Zalewem Niwa w Sawinie,
- udział w przeglądzie piosenek z lat 80-tych organizowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich w Chutczu,
- koncert muzyki filmowej uczniów studia Głosu Warte,
- integracyjne spotkanie z okazji Dnia Rodziny,
- udział w Dożynkach Gminy Sawin,
- Narodowe Czytanie 2025,
- integracyjne spotkanie z grupą poetycką – muzyczną – II Zaduszki Poetyckie,
- seans filmowy w Gminnym Ośrodku w Sawinie,
- integracyjna zabawa andrzejkowa w Gminnym Ośrodku Kultury w Sawinie,
- koncert zespołu Czerwone Gitary,
- wigilia mieszkańców gminy Sawin połączona z jarmarkiem bożonarodzeniowym,
- organizacja wydarzeń integracyjnych w środowisku lokalnym (Noc Świętojańska, Dożynki Gminne, Kabareton nad Bugiem,
- warsztaty tematyczne oraz prezentacja twórczości i umiejętności osób z niepełnosprawnością podczas kiermaszu prac,
- podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych mających na celu integrację oraz budzenie świadomości uczestnictwa w imprezach integracyjnych,
- działalność edukacyjna i promująca wobec i z udziałem osób niepełnosprawnych, co do ich możliwości i wkładu jaki wnoszą w życie społeczne.

Realizator: ośrodki pomocy społecznej.

- spotkanie opłatkowo – noworoczne,
- spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- wspólne kolędowanie, wyjazdy do kina,
- spotkanie z okazji Dnia Kobiet,
- Jarmark Aktywności Kobiet,
- maratony kresowe,
- dożynki gminne,
- zlot motocyklowy,
- szkolenie komputerowe,
- kiermasz Bożonarodzeniowy,
- biesiada przy ognisku,
- koncert przy pochodniach,

- bal seniora,
- funkcjonowanie Klubów Senior+,
- gminny Dzień Seniora,
- angażowanie uczniów z niepełnosprawnościami w przedstawienia, akademie, konkursy i projekty edukacyjne, zgodnie z ich możliwościami,
- wspólne organizowanie i udział uczniów, w tym z orzeczeniem w imprezach szkolnych i środowiskowych (festyny, pikniki rodzinne, uroczystości lokalne),
- organizowanie zajęć integracyjnych,
- podejmowanie inicjatyw przez szkoły mających na celu integrację osób z niepełnosprawnością ze środowiskiem lokalnym (możliwość uczestnictwa we wspólnych zabawach oraz zajęciach integracyjnych, które sprzyjają nawiązywaniu relacji i przełamywaniu barier, podkreślenie jak ważne są akceptacja, empatia i otwartość na drugiego człowieka m.in.: choinka szkolna, Święto Pieczonego Ziemniaka, Dzień Sportu Szkolnego, Dzień Rodziny, Jubileusz 100-lecia OSP Strachosław, 9 Bieg Niepodległościowy, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Życzliwości, Jasełka szkolne, Misterium Wielkanocne),
- „Święte Wieczory”,
- koncert i wspólne śpiewanie Pieśni Patriotycznych „Razem dla Niepodległej”,
- międzygminne zawody sportowo – pożarnicze,
- Dzień Matki,
- Dzień Dziecka,
- Wieczór Uwielbienia,
- Święto rodziny,
- XIV „Święto Kwitnącej Lipy”,
- potańcówka z „Kapelą na 102”,
- spotkania integracyjne.

Realizator: warsztaty terapii zajęciowej.

- imprezy i spotkania o charakterze kulturalno – integracyjnym organizowane w placówce (warsztaty integracyjne z przedszkolakami z okazji Dnia Babci i Dziadka, Bal Walentynkowy, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, powitanie wiosny połączone ze Światowym Dniem Zespołu Downa, Niebieskie Igrzyska organizowane przez Szkołę Podstawową i Przedszkole Miejskie, Spotkanie Wielkanocne, dzień Flagi, Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Dzień Bibliotek „Lubię tu być”, warsztaty integracyjne z przedszkolakami z okazji Dnia Matki, Dzień Rodziny, spotkanie z Poseł na Sejm RP, spektakl pn. „Rozmowa kwalifikacyjna”, Dzień Chłopaka, wyjazd na groby zmarłych uczestników i pracowników warsztatów, prace porządkowe na miejscowej mogile wojskowej, akcja „Szlachetna Paczka”, spotkanie Wigilijne i 20lecie WTZ),
- imprezy i spotkania o charakterze kulturalno – integracyjnym organizowane poza placówką (III Przegląd Kolęd i Pastorałek „Gloria” Osób Niepełnosprawnych w WTZ Caritas Chełm, Bal Walentynkowy w WTZ Krasnystaw, Bal Walentynkowy w WTZ przy Fundacji Centrum Niepełnosprawnych Przedsiębiorców w Chełmie, Zabawa Walentynkowo – Karnawałowa w ŚDS Sawin, Dzień Rodziny w DPS w Rejowcu, I Festiwal Karaoke „Chełm śpiewa bez barier” w WTZ przy Fundacji Centrum Niepełnosprawnych Przedsiębiorców w Chełmie, IX Przegląd Występów Kabaretowych „Kabareton nad Bugiem” w ŚDS „Cytrynka” w Dorohusku, Zabawa Karnawałowa w DPS w Rejowcu, Zabawa Andrzejkowa w ŚDS „Wrzos” Wólka Leszczańska, udział w przeglądzie kolęd i pastorałek organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury w Sawinie, udział w koncercie Walentynkowym organizowanym przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy „Lawendowe wzgórze” w Sawinie, udział w I Regionalnym Przeglądzie Pieśni Maryjnej w Sawinie, udział w koncercie „Śpiewać każdy może lata 80” organizowanym przez Koło

Gospodyń Wiejskich w Chutczu, występ podczas obchodów „Nocy Świętojańskiej – wianki” w Sawinie, udział w Zaduszkach poetyckich w GOK w Sawinie),

- imprezy o charakterze sportowym (Integracyjny Puchar Polski BOCCIA OPEN w Zamościu, V Turniej Osób Niepełnosprawnych w Bocci organizowany przez Fundację Rozwoju Rejowca Fabrycznego, zawody latawcowe w WTZ Krasnystaw, zajęcia rehabilitacyjne na siłowni zewnętrznej znajdującej się na terenie Warsztatu w Rejowcu Fabrycznym, Dni Sportu – Promocja Sportu OzN w Lublinie, VI Turniej Osób Niepełnosprawnych w Bocci organizowany przez Fundację Rozwoju Rejowca Fabrycznego, udział w rozgrywkach tenisa stołowego o puchar Wójta Gminy w Wojślawicach),
- wyjazdy (wycieczka nad Morze Bałtyckie, wycieczka do Szajdówka Alpaki, wycieczka do Muzeum Powstania Warszawskiego do Warszawy, 2-tygodniowy turnus rehabilitacyjny w Zakopanem, wyjazd na kręgle, wyjazdy do kina, udział w przedstawieniu „Kwiat Paproci”, udział w festiwalu w Kodniu, wyjazdy nad zalew w Majdanie Zahorodyńskim, wycieczka do Fabryki Czekolady w Warszawie, wyjazd na targi pracy do Lublina oraz Chełma, wyjazdy nad zbiornik wodny na Maczułach),
- warsztaty kulinarne kuchnie świata,
- kiermasz produktów z okazji Dnia Babci i Dziadka w UM w Siedliszczu,
- warsztaty Wielkanocne,
- udział w Siedliskim Jarmarku Wielkanocnym,
- udział w Dożynkach Gminnych,
- Mikołajki,
- udział w Siedliskim Kiermaszu Bożonarodzeniowym organizowanym przez Gminę Siedliszcze,
- spotkania integracyjne z rodzinami, kierownikami jednostek z terenu gminy, kierownictwem gminy (wójt, sekretarz, przewodniczący RG),
- spacer,
- wycieczki rowerowe z cyklu „Nasze letnie wyprawy”,
- wystawy i kiermasze prac uczestników WTZ na terenie gminy Wojślawice i w gminach ościennych (Białopole, Uchanie),
- udział w lokalnych uroczystościach z okazji Świąt Państwowych (3 Maja, 11 Listopada itp.),
- odwiedzanie ciekawych miejsc na terenie gminy oraz gmin ościennych (Ośrodek Dawnych Kultur i studnia w Rozięcinie, Koci Dołek i Izba Tradycji „Wrzeciono” w Majdanie Ostrowskim).